

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЗАПОРІЗЬКА ПОЛІТЕХНІКА»

Кафедра «Економічної теорії та підприємництва»

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мікроекономіка

Освітня програма: «Міжнародний бізнес»

Спеціальність: 292 «Міжнародні економічні відносини»

Галузь знань: 29 «Міжнародні відносини»

Затверджено на засіданні кафедри
Економічної теорії та підприємництва
Протокол № 1 від 26 серпня 2020 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	МІКРОЕКОНОМІКА обов'язкова
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Викладач	к.е.н., доцент Губарь Олена Василівна
Контактна інформація викладача	(095)445-64-60 elenagubar.zntu@gmail.com
Час і місце проведення навчальної дисципліни	Згідно з розкладом (предметна аудиторія кафедри)
Обсяг дисципліни	120 год., 4 кредити, лекції – 30 год, семінарські заняття – 14 год., самостійна робота – 76 год. Вид контролю: іспит
Консультації	2 години 1 раз на тиждень згідно з графіком консультацій
2. Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни	
<p>Пререквізити: Для успішного засвоєння матеріалу курсу «Мікроекономіка» студент повинен опанувати такі дисципліни: «Економічна теорія», «Філософія».</p> <p>Постреквізити: Отримані знання в подальшому стануть теоретичною базою для опанування таких дисциплін, як «Макроекономіка», «Історія міжнародних економічних відносин», «Міжнародні економічні відносини», «Економіка бізнес-структур», «Міжнародна торгівля», «Основи зовнішньоекономічної діяльності», «Міжнародна інвестиційна діяльність».</p>	
3. Характеристика навчальної дисципліни	
<p>Доцільність вивчення курсу «Мікроекономіка» зумовлена її приналежністю до фундаментальних загальноекономічних наук, що формують фаховий світогляд майбутніх економістів-міжнародників. Ефективний розвиток міжнародних економічних відносин потребує від фахівців чіткого розуміння механізму взаємодії всіх базових суб'єктів ринку, функціонування ринків факторів виробництва, побудови стратегії поведінки виробника в залежності від ступеня конкуренції на ринку готової продукції, прогнозування ланцюга причинно-наслідкових зв'язків в міжнародній економіці з метою визначення очікуваних результатів рішень, що приймаються на рівні мікросистем. Саме мікроекономіка вивчає поведінку та механізм прийняття рішень окремими економічними суб'єктами – мікросистемами, що прагнуть досягти мети за наявних обмежених ресурсів, котрі можливо застосувати альтернативно. Оволодіння курсом повинно виробити у студентів навички практичного використання мікроекономічного аналізу в процесі прийняття управлінських рішень в сфері міжнародних економічних відносин. Набуті знання мають стати складовою загальної культури спеціаліста.</p> <p>Загальні компетентності:</p> <p>ЗК 03. Здатність навчатися та бути сучасно навченим.</p> <p>ЗК 04. Здатність планувати та управляти часом.</p> <p>ЗК 07. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій.</p> <p>ЗК 08. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 09. Уміння бути критичним та самокритичним.</p> <p>ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності)</p> <p>ЗК 11. Здатність працювати в команді.</p> <p>ЗК 12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;</p> <p>Спеціальні (фахові) компетентності:</p> <p>СК 02. Здатність використовувати базові категорії та новітні теорії, концепції, технології і методи у сфері міжнародного бізнесу з урахуванням його основних форм,</p>	

застосовувати теоретичні знання щодо функціонування та розвитку міжнародних економічних відносин в цілому та міжнародного бізнесу зокрема.

СК 03. Здатність виявляти особливості функціонування середовища міжнародних економічних відносин, міжнародного бізнесу та моделей економічного розвитку.

СК 04. Здатність обґрунтовувати особливості реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

СК 06. Здатність аналізувати міжнародні ринки товарів і послуг, інструменти та принципи регулювання міжнародної торгівлі.

СК 08. Здатність визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин та міжнародного бізнесу різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

СК 11. Здатність проводити дослідження економічних явищ та процесів у міжнародній сфері з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

СК 16. Здатність постійно підвищувати теоретичний рівень знань, генерувати й ефективно використовувати їх в практичній діяльності.

Очікувані програмні результати навчання:

РН1. Відповідально ставитися до професійного самовдосконалення, усвідомлюючи необхідність навчання впродовж усього життя, проявляти толерантність та готовність до інноваційних змін.

РН4. Систематизувати й упорядковувати отриману інформацію щодо процесів і явищ у світовому господарстві; оцінювати та пояснювати вплив ендогенних і екзогенних факторів на них; формулювати висновки і розробляти рекомендації з урахуванням особливостей національного і міжнародного середовища.

РН7. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв'язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

РН9. Розуміти і вміти застосовувати, відповідно до інших вимог освітньої програми, сучасні теорії та методи розв'язання спеціалізованих складних задач і практичних проблем у сфері міжнародної торгівлі товарами та послугами, міжнародного руху капіталу, міжнародних валютно-фінансових та кредитних відносин, мобільності людських ресурсів, міжнародного трансферу технологій.

РН10. Ідентифікувати та виокремлювати особливості функціонування суб'єктів міжнародних відносин та моделей їх економічного розвитку, суб'єктів міжнародного бізнесу та стратегії їх поведінки.

РН11. Обґрунтовувати власну думку щодо конкретних умов реалізації форм міжнародних економічних відносин на мега-, макро-, мезо- і мікрорівнях.

РН13. Підбирати і вміло застосовувати аналітичний інструментарій дослідження стану та перспектив розвитку окремих сегментів міжнародних ринків товарів і послуг з використанням сучасних знань про методи, форми й інструменти регулювання міжнародної торгівлі.

РН15. Визначати функціональні особливості, характер, рівень та ступінь взаємозв'язків між суб'єктами міжнародних економічних відносин різного рівня та налагоджувати комунікації між ними.

РН18. Досліджувати економічні явища та процеси у міжнародній сфері на основі розуміння категорій, законів; виділяючи й узагальнюючи тенденції, закономірності функціонування та розвитку світового господарства з урахуванням причинно-наслідкових та просторово-часових зв'язків.

РН23. Усвідомлювати необхідність навчання впродовж життя з метою підтримки професійної компетентності на високому рівні.

4. Мета вивчення навчальної дисципліни

формування ринково-орієнтовного економічного світогляду учасника суспільного виробництва через оволодіння універсальним інструментарієм прийняття рішень мікросистемами (підприємство, галузь, домогосподарство, ринок) у різних ринкових

ситуаціях з метою теоретичного і практичного обґрунтування управлінських рішень у галузі міжнародних економічних відносин.

5. Завдання вивчення дисципліни

- знати теоретичні основи функціонування суб'єктів ринку в умовах обмеженості ресурсів в різних ринкових структурах;
- розвинути техніку ринкового економічного мислення;
- навчити використовувати теоретичний інструментарій мікроекономіки у дослідженні та прогнозуванні економічної поведінки суб'єктів господарювання;
- навчити самостійно виконувати техніко-економічні розрахунки, пов'язані з обґрунтуванням раціональної поведінки суб'єктів мікросистеми.

6. Зміст навчальної дисципліни

Основними формами навчальної роботи при вивченні дисципліни є лекційні та семінарські заняття. Лекції проводяться з базових питань мікроекономіки, містять узагальнений теоретичний матеріал, які є базою для самостійної роботи студентів. В процесі читання лекцій увага концентрується на найбільш складних питаннях досліджуваної теми, додаються рекомендації для самостійної роботи над відповідними темами. Навчальна дисципліна «Мікроекономіка» викладається за кредитно-модульною системою організації навчального процесу. Тематика дисципліни розрахована на 3 змістовних модулів, які містять 14 тем.

Змістовий модуль 1. Теорія взаємодії виробника та споживача

Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки

Мікроекономіка як складова частина економічної теорії. Проблема обмеженості ресурсів і необхідність вибору. Альтернативні витрати та альтернативна вартість. Предмет мікроекономіки. Суб'єкти та об'єкти економічних відносин на мікрорівні. Сучасний інструментарій мікроекономічного аналізу. Взаємозв'язок мікроекономіки з іншими дисциплінами.

Тема 2. Теорія граничної корисності й поведінка споживача

Корисність в економічній теорії: поняття, проблеми виміру. Потреби, їх види, структура. Функція корисності. Сукупна та гранична корисність: вимірювання та графічне зображення. Постулати теорії споживчого вибору. Визначення ціни товару на основі граничної корисності. Сукупна та гранична корисність. Закон спадної граничної корисності. Перший та другий закони Госсена. Оптимальне споживання одного блага. Гранична корисність та крива попиту. Бюджетні обмеження і можливості споживання. Правило максимізації корисності. Рівновага споживача з кардиналістських позицій. Фактор часу і споживчий вибір.

Тема 3. Ординалістська теорія поведінки споживача

Криві байдужості, їх властивості. Гранична норма заміщення благ. Зона ефективного заміщення. Обмеження та виключення. Бюджетна лінія, її формула та графічне зображення. Ламана бюджетна лінія. Зсув бюджетної лінії. Вплив зміни доходу споживача на розташування бюджетної лінії та процес споживання. Рівновага (оптимум) споживача з точки зору ординалістської теорії поведінки споживача. Економічне обґрунтування та графічне зображення оптимуму споживача як моделі раціонального споживчого вибору.

Тема 4. Аналіз поведінки споживача

Реакція споживача на зміни доходу та ціни. Залежність поведінки споживача від його доходу. Лінія "дохід – споживання" та побудова кривих Енгеля. Закони Енгеля. Побудова лінії "дохід – споживання". "Лінія життя" для різних верст населення та різних вікових груп. Лінія "ціна – споживання" та побудова кривої індивідуального попиту. Фактори впливу на вибір споживача. Утворення "надлишку споживача" в результаті перевищення корисності товарів над ціною. Приріст "надлишку споживача" як показник

зміни його добробуту. Основні фактори впливу на вибір споживача. Ефект доходу і ефект заміщення. Парадокс Гіффена.

Тема 5. Попит, пропозиція, їх взаємовідносини

Попит і закон попиту. Графіки індивідуального та ринкового попиту. Пропозиція і закон пропозиції. Графічне відображення закону пропозиції. Цінові і нецінові детермінанти пропозиції. Стійкість ринкової рівноваги. Павутиноподібна динамічна модель досягнення рівноваги. Наслідки державного втручання у ринкову рівновагу. Еластичність попиту, фактори, які на неї впливають. Види еластичності попиту: за ціною (пряма), за доходом та перехресна еластичність. Дугова та точкова еластичність. Еластичність пропозиції, фактори, що на неї впливають. Практичне значення теорії еластичності попиту та пропозиції.

Тема 6. Мікроекономічна модель підприємства

Місце та роль підприємства у ринковій системі. Виробництво та фактори виробництва. Сутність та структура факторів виробництва. Сукупний, середній та граничний продукт. Загальний та середній доход. Прибуток як кінцевий результат діяльності підприємства. Оптимальне співвідношення ресурсів. Економічна та технологічна ефективність виробництва. Мікроекономічна модель підприємства. Поняття виробничої функції. Види виробничих функцій. Екстенсивне та інтенсивне виробництво. Короткостроковий та довгостроковий періоди у діяльності підприємства. Виробництво з одним та двома змінними факторами виробництва. Закон спадної граничної продуктивності (віддачі) змінного фактору виробництва.

Тема 7. Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника

Особливості виробничої функції на довгостроковому інтервалі. Виробництво з одним та двома змінними факторами виробництва. Ізокванта. Карта ізоквант. Зона технологічного заміщення. Гранична норма технологічного заміщення. Ізокоста: сутність, графічне та алгебраїчне зображення. Оптимум товаровиробника та його графічна інтерпретація. Виробництво у довгостроковому періоді. Поняття ефекту масштабу. Постійна, зростаюча та спадна віддача від масштабу. Крива "Шлях розвитку". Концепція мінімально ефективного розміру підприємства.

Тема 8. Витрати виробництва

Витрати, їх сутність та структура. Загальна характеристика витрат та їх класифікація. Економічний і бухгалтерський підхід до визначення витрат виробництва. Витрати виробництва у короткостроковому періоді. Постійні, змінні, загальні витрати, їх графічне зображення. Середні витрати: сутність, формули, графічне зображення. Граничні витрати. Граничні доходи. Правило максимізації прибутку. Рівновага фірми у короткостроковому періоді. Витрати виробництва у довгостроковому періоді. Концепція мінімально ефективного розміру підприємства. Ефект масштабу виробництва: сутність, типи, практичне значення. Пропозиція галузі. Крива пропозиції галузі з постійними та зростаючими витратами.

Змістовий модуль 2. Теорія ринкових структур та ринків факторів виробництва

Тема 9. Ринок досконалої конкуренції

Ознаки й умови існування ринку досконалої конкуренції. Види конкуренції. Ринковий попит на продукція фірми, яка діє в умовах досконалої конкуренції. Визначення поведінки фірми в короткостроковому періоді. Правило максимізації прибутку і мінімізації збитків. Пропозиція фірми у короткостроковому періоді, її зв'язок з кривими витрат, графік галузевої пропозиції. Ефективність ринку досконалої конкуренції. Переваги та недоліки досконалої конкуренції.

Тема 10. Монопольний ринок

Характерні риси та особливості існування ринку чистої монополії. Основні види монополій. Крива попиту монополіста. Вибір монополістом ціни й обсягу виробництва.

Вплив на поведінку монополіста цінової еластичності попиту. Правила максимізації прибутку і мінімізації збитків. Визначення монополюючої ціни. Стратегії монополістичного ціноутворення. Цінова дискримінація: поняття, умови та види. Монополія і монополююча влада. Показники монополюючої влади. Обмеження монополюючої влади. Регульована монополія. Необхідність державного регулювання монополії. Рівновага фірми монополіста в довгостроковому періоді. Економічні наслідки монополізації галузі. Переваги та недоліки діяльності фірми-монополіста. Антимонополююча політика.

Тема 11. Олігополія та монополістична конкуренція

Основні ознаки олігополістичного ринку. Види олігополій: чиста та диференційована. Некооперативна і кооперативна поведінка олігополістів. Лідерство в цінах. Цінова конкуренція. Модель дуополії Курно: договірна й конкурентна рівновага.

Олігополія з погляду теорії ігор. Цінові війни. Картельні союзи. Умови та чинники формування картелю. Ефективність та соціально-економічні наслідки олігополії. Модель ринку монополістичної конкуренції, її характеристика. Диференціація виробів: форми, позитивні наслідки та загрози. Ефективність монополістичної конкуренції. Надлишкові потужності. Нецінова конкуренція, її види та наслідки для виробників та споживачів. Реклама, її роль у формуванні попиту.

Тема 12. Загальна характеристика факторних ринків

Пропозиція факторів виробництва. Попит на ресурси, як похідний. Оптимальне співвідношення ресурсів. Праця як ресурс, як фактор виробництва. Характеристика досконалого конкурентного ринку праці. Граничний вигаш виробника від найманої праці. Пропозиція праці для окремого робітника. Диференціація ставок заробітної плати. Роль профспілок. Двостороння монополія і визначення реального рівня заробітної плати. Контроль профспілок над пропозицією робочої сили.

Капітал як ресурс тривалого використання. Формування процентної ставки як рівноважної ціни капіталу. Інвестиції, їх види. Вплив процентної ставки на короткострокові інвестиційні проекти підприємств. Обґрунтування інвестиційних рішень у тривалому періоді. Міжчасове бюджетне обмеження, міжчасова рівновага.

Земля як фактор виробництва. Ринок землі: попит та пропозиція. Економічна і земельна рента. Ціна землі. Орендна плата.

Змістовий модуль 3.

Загальна рівновага та інституціональне забезпечення ефективного функціонування ринку

Тема 13. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту

Взаємозв'язок та взаємозалежність загальної економічної рівноваги та рівноваги на мікрорівні. Крива контрактів. Ефективність за Парето. Ефективність та справедливість. Рівень та якість життя: сутність, показники. Добробут: сутність, критерії, показники. Коробка Еджуорта.

Нерівність доходів. Крива Лоренца та коефіцієнт Джинні. Перерозподіл доходів. Вплив податків на загальну економічну рівновагу. Квазіоптимум.

Тема 14. Інституціональні аспекти ринкового господарства

Сутність економічних інститутів, їх види та роль у ринковій системі. Власність як економічна та юридична категорія.

Зовнішні ефекти. Позитивні та негативні екстерналії. Приватний сектор та зовнішні ефекти. Поняття трансакційних витрат, їх види. Теорема Коуза. "Провали" (фіаско) ринку. Корегування фіаско ринку.

Суспільні блага: види та властивості. Приватні та суспільні блага. Проблема "безбилетника" та забезпечення суспільними благами. Суспільний вибір. Роль та функції держави у ринковій економіці. Корегуючі податки та субсидії.

7. План вивчення навчальної дисципліни			
№ тижня	Назва теми	Форма організації навчання	К-сть годин
1.	Тема 1. Предмет і метод мікроекономіки	Лекція Семінар Самостійна робота	2 2 5
2.	Тема 2. Теорія граничної корисності та поведінки споживача	Лекція Семінар Самостійна робота	2 2 5
3.	Тема 3. Ординалістська теорія поведінки споживача	Лекція Семінар Самостійна робота	2 2 5
4.	Тема 4. Аналіз поведінки споживача	Лекція Семінар Самостійна робота	2 2 5
5.	Тема 5. Попит, пропозиція, їх взаємодія	Лекція Семінар Самостійна робота	2 2 5
6.	Тема 6. Мікроекономічна модель підприємства	Лекція Семінар Самостійна робота	2 2 5
7.	Тема 7. Варіації факторів виробництва та оптимум товаровиробника	Лекція Семінар Самостійна робота	2 2 5
8.	Тема 8. Витрати виробництва	Лекція Семінар Самостійна робота	2 2 5
9.	Тема 9. Ринок досконалої конкуренції	Лекція Семінар Самостійна робота	2 2 5
10.	Тема 10. Монопольний ринок	Лекція Семінар Самостійна робота	2 2 5
11.	Тема 11. Олігополія та монополістична конкуренція	Лекція Семінар Самостійна робота	2 2 6
12.	Тема 12. Ринок факторів виробництва	Лекція Семінар Самостійна робота	2 2 8
13.	Тема 13. Загальна ринкова рівновага та економіка добробуту	Лекція Семінар Самостійна робота	2 2 6
14.	Тема 14. Інституціональні аспекти ринкового господарства	Лекція Семінар Самостійна робота	2 2 6

8. Самостійна робота

Весь курс викладено в 14 темах, але обсяг інформації значно перевищує запланований час, отже студентам пропонується ряд питань вивчати самостійно загальною кількістю 76 годин для денного відділення та 112 годин для заочного. Метою самостійної роботи є засвоєння в повному обсязі навчальної програми та послідовне формування у здобувачів вищої освіти самостійності як риси характеру, що відіграє суттєву роль у формуванні сучасного фахівця вищої кваліфікації.

Проблемні питання здобувачі мають змогу обговорити з викладачем під час обов'язкових

консультацій 1 раз на тиждень. Студент може завжди обговорити проблемні питання за дистанційно через засоби відео-зв'язку (Zoom, Viber, Telegram) (за графіком консультацій викладача або за особистим узгодженням)

9. Система та критерії оцінювання курсу

10. Політика курсу

Політика курсу базується на Положенні про систему забезпечення НУ «Запорізька політехніка» якості освітньої діяльності та якості вищої освіти (системи внутрішнього забезпечення якості). Режим доступу:

https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_zabezpechennia_yakosti.pdf

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Здобувач вищої освіти зобов'язаний дотримуватись крайніх термінів (дата для аудиторних видів робіт або час в системі дистанційного навчання Moodle), до яких має бути виконано певне завдання. Перескладання модулів (рубіжний контроль) відбувається тільки при наявності поважної причини пропуску із обов'язковим дозволом деканату.

Політика щодо академічної доброчесності: Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю, досягнення результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право та суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації; використання достовірної інформації з офіційних джерел при виконанні проектних завдань. Списування під час рубіжного контролю та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є необхідним компонентом в опануванні курсом, але в умовах діджиталізації освітнього процесу перестає бути обов'язковим. Здобувачі освіти повинні приймати активну участь під час проведення занять, виконувати необхідний мінімум навчальної роботи, що є допуском до підсумкового контролю.

В умовах впровадження дистанційної форми навчання за наявності об'єктивних причин (наприклад, лікарняні, індивідуальний графік, знаходження на карантині і т. інш.) та за узгодженням з викладачем, освоєння навчальної дисципліни здобувачами вищої освіти може здійснюватися самостійно, на засадах академічної доброчесності. При цьому щотижня здобувач вищої освіти має звітувати через електронну пошту або через систему дистанційного навчання Moodle про стан виконання завдань та раз на тиждень – за графіком консультацій – виходити на онлайн-консультацію.

Політика дотримання прав та обов'язків здобувачів вищої освіти. Права і обов'язки здобувачів вищої освіти відображено у п.7.5 Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Запорізька політехніка»

https://zp.edu.ua/uploads/dept_nm/Polozhennia_pro_organizatsiyu_osvitnoho_protseesu.pdf

Політика конфіденційності та захисту персональних даних. Обмін персональними даними між викладачем і здобувачем вищої освіти в межах вивчення дисципліни, їх використання відбувається на основі закону України «Про захист персональних даних» (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2297-17#Text>) Стаття 10, п. 3 «Використання персональних даних працівниками суб'єктів відносин, пов'язаних з персональними даними, повинно здійснюватися лише відповідно до їхніх професійних чи службових або трудових обов'язків. Ці працівники зобов'язані не допускати розголошення у будь-який спосіб персональних даних, які їм було довірено або які стали відомі у зв'язку з виконанням професійних чи службових або трудових обов'язків, крім випадків, передбачених законом. Таке зобов'язання чинне після припинення ними діяльності, пов'язаної з персональними даними, крім випадків, установлених законом».

